

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2891/05
15.06.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Vesne Popović, Mirjane Grubić, Slobodana Dražića i Nikole Stanojevića, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, radi utvrđenja ništavosti i brisanja založnog prava, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Jagodini Gž. br. 1189/05 od 29.06.2005. godine, u sednici održanoj 15.06.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Jagodini Gž. br. 1189/05 od 29.06.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Jagodini P. br. 537/04 od 03.02.2005. godine, stavom prvim izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev da se oglasi ništavim i bez pravnog dejstva rešenje Opštinskog suda u Jagodini br. 16/97 od 23.02.2002. godine i oglase ništavim i bez pravnog dejstva upisi u intabulacione knjige D. br. aa i Ino. br. aa1 i to od dana njihovog upisa i donošenja, danom pravnosnažnosti presude. Stavom drugim odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev da se založno pravo tuženog BB upisano po rešenju Opštinskog suda u Jagodini br. 16/97 od 23.02.2002. godine u intabulacione knjige suda D. br. aa i Ino. br. aa1, na jednoj idealnoj polovini nepokretnosti - kuće površine 1,75 ara i dvorišta površine 2,16 ari, stojeće na kp. br. bb KO VV, briše u intabulacionim knjigama u celosti, danom pravnosnažnosti presude. Stavom trećim izreke odbijen je kao neosnovan eventualni tužbeni zahtev tužioca da se utvrdi da je prestalo založno pravo (hipoteka) tuženog koja je upisana po rešenju Opštinskog suda u Jagodini br. 16/97 od 23.02.2002. godine u intabulacione knjige suda D. br. aa i In. br. aa1, na jednoj idealnoj polovini nepokretnosti - kuće površine 1,75 ari i dvorišta površine 2,16 ari stojeće na kp. br. bb KO VV i to danom izvršenja pravnosnažnosti rešenja Opštinskog suda u Jagodini i I. br. 409/2001 od 27.05.2003. godine i 30.01.2004. godine, na osnovu koga je tužilac stekao kao založni poverilac prvog reda celokupnu predmetnu nepokretnost - kuću 1,75 ara i dvorište površine 2,16 ari na kp. br. bb KO VV, shodno pravnosnažnom rešenju Opštinskog suda u Jagodini 3/98 od 20.01.1998. godine kojim je tužiočeva hipoteka upisana u intabulacione knjige D. br. vv i Ino. br. vv1, te da se određuje brisanje predmetne hipoteke tuženika po službenoj dužnosti po pravnosnažnosti te presude. Stavom četvrtim obavezan je tužilac da tuženom na ime troškova parničnog postupka plati 70.500,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Jagodini Gž. br. 1189/05 od 29.06.2005. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena navedena prvostepena presuda.

Protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe čl. 386. ZPP-a („Sl. list SFRJ“, br. 4/77 ... „Sl. list SRJ“, br. 3/02), koja se primenjuje na osnovu odredbe čl. 491. st. 1. ZPP-a („Sl. glasnik RS“, br. 125/04), Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP-a, na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tuženi je 22.04.1997. godine podneo zahtev za stavljanje intabulacije na nepokretnosti GG, koja je upisana na njegovo ime i to jedna polovina kuća površine 1,75 ari i dvorišta 2,16 ari, ukupno 3,91 ar, u Jagodini u Ul. ____, na kp. br. bb u KO VV, za obezbeđenje zajma u iznosu od 90.000 DEM. Dopisom od 30.09.1999. godine sudija je zatražio od tuženog da u roku od 8 dana dostavi posedovni list ili kopiju plana za 1999. godinu, da bi se potvrdilo vlasništvo GG na nepokretnosti. Tuženi je uz dopis od 27.10.1999. godine dostavio posedovni list, a kako sud nije doneo rešenje o određivanju upisa, tuženi se 11.02.2002. godine obratio sudu zahtevom. Opštinski sud u Jagodini doneo je rešenje br. 16/97 od 23.02.2002. godine po kome je odredio upis založnog prava prvog reda i stavljanje intabulacije na jednoj polovini navedenih nepokretnosti, radi obezbeđivanja novčanog potraživanja BB, koje ima prema dužniku GG, u iznosu od 90.000 DEM u dinarskoj protivvrednosti, sa dejstvom od 22.04.1997. godine kao dana podnošenja predloga za upis založnog prava. U rešenju ne stoji konstatacija da je na ovoj nepokretnosti upisana još neka intabulacija prvog ili drugog reda. Tužiočev otac, sada pok. DD podneo je 04.01.1998. godine vanparničnom sudu zahtev za stavljanje intabulacije, radi obezbeđenja svog potraživanja u iznosu od 200.000 DEM i priložio ugovor o zajmu, posedovni list i založnu izjavu datu od strane suvlasnika GG i ĐĐ, overen pred sudom. Po ovom zahtevu sud je doneo rešenje 3/98 od 20.01.1998. godine kojim je stavio intabulaciju prvog reda na nepokretnosti imovini založnik dužnika. Rešenje br.

20.01.1998. godine kojim je stavio intabulaciju prvog reda na nepokretnoj imovini dužnika. Rešenje br. 16/99 uručeno je tuženom 08.03.2002. godine i GG 13.03.2002. godine, a rešenje br. 3/98 DD nečitkog datuma prijema, sa povratnicom koja je stigla u sud 25.02.1998. godine. Na ročištu 05.11.1999. godine izvršni sud je odredio upis založnog prava trećeg reda na nepokretnoj imovini dužnika i založnog dužnika, kao suvlasnika GG i ĐĐ i konstatovao na zapisniku da na istom već postoji upisano založno pravo prvog ili drugog reda i to 22.04.1997. godine u korist poverioca BB i 14.01.1998. godine u korist DD. Rešenjem I. br. 409/2001 od 17.08.2001. godine dozvoljeno je izvršenje po predlogu poverica AA kao naslednika pok. DD, za prinudnu naplatu potraživanja od 50.000 DEM po poravnanju, koji je kasnije proširen za potraživanje od 150.000 DEM. U ovom izvršnom postupku tuženi je podneskom od 09.11.2001. godine podneo zahtev za naplatu svog potraživanja kao založnog poverioca prvog reda na nepokretnostima koje su predmet izvršenja, a rešenje o upisanoj intabulaciji dostavio je 11.03.2002. godine. U postupku javnog nadmetanja predmetna nepokretnost je dosuđena AA kao jedinom ponudocu sa naznakom, na zapisniku o prodaji od 27.05.2003. godine, da on ima intabulaciju drugog reda. Sud je doneo rešenje o dosuđenju nepokretnosti pod I. br. 409/2001 od 27.05.2003. godine, a zatim rešenje I. br. 409/2001 od 09.10.2003. godine gde je utvrđeno potraživanje AA i potraživanje BB i u izreci rešenja navedeno da se radi o licu koje ima upisanu intabulaciju prvog reda na jednoj polovini idealnoj kupljenih nepokretnosti i pravo namirenja od 90.000 DEM, što predstavlja iznos od 3.033.332,70 dinara. U rešenju o predaji nepokretnosti AA od 30.01.2004. godine navodi se da je nepokretnost predata sa teretom založnog prava prvog reda u korist BB na jednoj idealnoj polovini prodate nepokretnosti, a rešenjem od 26.02.2004. godine utvrđeno je da poverilac AA nije u celini namirio svoje potraživanje, a imalac intabulacije prvog reda, ovde tuženi BB na jednoj idealnoj polovini nepokretnosti, uopšte. Istim rešenjem koje je postalo pravnosnažno sud je naložio brisanje intabulacije upisane u korist AA, dok je intabulacija na jednoj polovini idealne predmetne nepokretnosti u korist BB ostala na snazi.

Polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su pravilnom primenom materijalnog prava iz odredaba čl. 61., 63., 64. st. 1., 65. i 68. i čl. 14. st. 1. i 2. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa odbili kao neosnovan tužbeni zahtev, dajući razloge koje u celini prihvata i Vrhovni sud, pa ne stoje navodi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Tuženi je zasnovao založno pravo prvog reda na jednoj polovini idealnog dela nepokretnosti dužnika GG, sa važnošću od 22.04.1997. godine što proizlazi iz rešenja br. 16/97 od 23.02.2002. godine. U postupku je utvrđeno da su u trenutku podnošenja predloga bili ispunjeni uslovi za određivanje upisa založnog prava, odnosno da je tuženi kao podnosilac priložio svu potrebnu dokumentaciju i to: ugovor o zajmu od 22.04.1997. godine, kopiju plana od 22.04.1997. godine i overenu založnu izjavu GG. S obzirom da su isprave na osnovu kojih je izvršen upis u javne, u konkretnom slučaju, intabulacione knjige, sastavljene u obliku propisanom za njihovu pravnu valjanost, da su dostavljene uz predlog, neosnovano se u reviziji ukazuje da uslovi za upis u korist tuženog nisu postojali 1998. godine, u vreme obavljenog upisa u korist tužioca, te da se radi o upisu neopravdane predbeležbe. Pravilno je stanovište nižestepenih sudova da tuženi ne može da trpi štetne posledice neblagovremenog postupanja suda po predlogu za upis hipoteke i u skladu je sa pravnim pravilom iz paragrafa 29. Zakona o zemljišnim knjigama, po kome se red upisa prosuđuje prema momentu podnošenja zahteva.

Tužilac je predmetnu nepokretnost kupio na javnoj prodaji u izvršnom postupku, kao jedini ponuđač, a na osnovu pravnosnažne odluke izvršnog suda dosuđena mu je nepokretnost (čl. 165. Zakona o izvršnom postupku). Rešenjem o predaji nepokretnosti od 30.01.2004. godine tužiocu je predata nepokretnost sa teretom založnog prava prvog reda u korist BB na jednoj polovini idealnog dela nepokretnosti. Odlukom suda u postupku izvršenja, u rešenju I. 409/01 od 26.02.2004. godine utvrđeno je da tuženi nije naplatio svoje celokupno potraživanje od dužnika što je bio razlog da sud u izvršnom postupku ne izbriše hipoteku prvog reda na jednoj polovini prodate nepokretnosti u korist tuženog (čl. 175. ZIP-a). S obzirom da za prestanak hipoteke nisu ispunjeni ni drugi uslovi propisani članom 68. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa, pravilno je odbijen zahtev tužioca za brisanje založnog prava tuženog, kao i eventualni zahtev da se utvrdi da je prestalo založno pravo tuženog upisano po rešenju 16/97 od 23.02.2002. godine u intabulacione knjige D. br. aa i Ino. br. aa1 na jednoj idealnoj polovini predmetne nepokretnosti.

Neosnovano se revizijom ukazuje da tuženi nije mogao da zasnuje založno pravo na jednoj polovini nepokretnosti, s obzirom da prema odredbi čl. 14. st. 2. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosima suvlasnik može raspolagati svojim delom bez saglasnosti ostalih suvlasnika, što podrazumeva i opterećenje hipotekom, a kako se ostalim revizijskim navodima ne dovodi u sumnju pravilnost pobijanih odluka, Vrhovni sud je na osnovu čl. 393. ZPP, odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dc